

Taimar Peterkop
Riigisekretär
Riigikantsleil
Rahukohtu 3
15161 Tallinn

Teie 08.04.2021 nr 1-2/21-00827-1

Meie *kuupäev digiallkirjas* nr 1-3/27-1

Ühiskonnaelu korraldamise kava koroonaviiruse leviku tingimustes

Austatud Taimar Peterkop

Olete Eesti Tööandjate Keskliidule kooskõlastamiseks saatnud eelnõu „Ühiskonnaelu korraldamise kava koroonaviiruse leviku tingimustes“ (edaspidi lähtealused). Täname võimaluse eest dokumenti tööandjate poolt kommenteerida.

Tööandjate hinnangul võib lähtealuste taoline ühiskondlik lepe aidata kaasa viiruseleviku kontrollimisel ja seetõttu on valitsuse algatus vajalik. Seda aga eeldusel, et lähtealused on hästi kommuniqueeritud ja sellega koos loodud ka visuaalsed lahendused, mis aitavad selgitada ühiskonnaliikmete rolli kriisiga toime tulekul.

Juhime tähelepanu, et niivõrd laialdase kaasamise korraldamine nii lühikese aja jooksul on väga keeruline ning ei pruugi tuua soovitud tulemust. Kriisijuhtimise lähtealused oleks tulnud olulisemate huvigruppide kaasamisel kokku leppida hiljemalt enne teise viiruselaine tõusu, ehk juba suvel 2020. Täna seaks päevaks on tööandjad juba asunud iseseisvalt kõiki viiruse ennetuse abinõusid kasutama ja lahendusi otsima, kuid probleeme tekitab just riikliku kriisijuhtimise ebakindlus, vaksineerimise aeglane tempo ja ebaselge kommunikatsioon. Valge raamatu reaalse rakendamise proov on ilmselt sügisel, kui võib saabuda kolmas laine, mistõttu ettevõtjad ootavad sellelt arusaadavat ja praktilist väärtust.

Praegu peaks valitsuse peamine fookus olema kiirel ja professionaalsel vaksineerimise korraldusel. Kui vaksineerimise riskirühmad ei jõua vaksineerimisele, tuleks automaatselt ettepoole liigutada eesliinitöotajaid ja inimesed, kelle tööd pole võimalik teha kaugtööna. Me ei saa endale lubada olukorda, kus vaksineerimise tempo langeb kellegi soovimatuse või suutmatuse tõttu. COVID-19 väljumise strateegias tuleb ettevõtluse avamisel muude tegurite kõrval lähtuda infektsiooniriskist ning ettevõtete suletuna hoidmise mõjust maksutulule ja töökohtadele.

Ootame, et operatiivne ja ühtne vaksineerimisregister töötaks laitmatult. Ootame, et juba lähiajal võetaks kiirelt kasutusele immuunsustõendid, mis on aitavad kaasa majanduse avanemisele. Tunnustame riigi valmidust kaasata nii vaksineerimise läbiviimisel kui vaksineerimispasside loomisel ka erasektorit.

Juhime tähelepanu, et kommunikatsioonile tuleb edaspidi rohkem rõhku panna:

- 1) Oleme korduvalt avaldanud soovi, et valitsus peab valmistama erinevaid abivahendeid sõnumite esitamiseks – veebis, sotsiaalmeedias, paber kandjatel, videotena jne. Ja seda kindlasti nii eesti kui vene keeles. Vaktsineerimise vastaste või kõhklejate osakaal on hetkel murettekitavalt kõrge. Tööandjad tahavad skeptiliste hoiakute muutmisel panustada, aga vajalikud abimaterjalid peaks andma riik.
- 2) Ettevõtjad ootavad valitsuselt oma plaanides ja sõnumites rohkem konkreetsust ning esindusorganisatsioonide vahetumat kaasamist, seda eriti sektoripõhiste riskide hindamisel ja piirangute rakendamisel või leevendamisel.

Paraku on senine vaktsineerimiskava ja kriisijuhtimise mudel olnud laialivalgub ja puudulik. See on üks põhjus, miks vastutus ametiasutuste vahel hajub ja riigi sõnumid on segased. Kriis vajab selgelt juhtimist ja vastutajat. Loodame, et valitsus on teinud senistest õppetundidest vajalikud järeldused.

Rõhutame veel kord, et tööandjad on igati valmis kriisihalduse plaanidesse ka omalt poolt panustama, kui selleks antakse sisuline võimalus. Eelkõige saame seda keskliiduna teha läbi varajase kaasamise plaanide koostamisel.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Arto Aas
Tegevjuht